

“Bij twijfel ga ik altijd voor de optimale keus”

DOMOTICA VAN EEN INGETOGEN UITBUNDIGHEID

De redactie van Slim Wonen Magazine praat met een bewoner, een installateur en een systemintegrator. Alledrie stonden zij voor een nieuwe uitdaging: de bewoner maakte kennis met domotica, de systemintegrator realiseerde zijn eerste écht grote residentiële opdracht en de installateur ging voor het eerst aan de slag met ETS-software. Samen gingen zij een traject in van afwegingen, beslissingen, leermomenten en ervaringen met als resultaat: de ideale woning voor de bewoners, hun hond en de koi.

We bezoeken geregeld woningen en vaak weten we van tevoren niet wat ons te wachten staat. Zo arriveerden we op een van de eerste herfstavonden van 2008 bij een moderne villa, die zich het best laat typeren door een ingetogen uitbundigheid: van binnen alles er op en eraan, van buiten ogenschijnlijk bescheiden. We melden ons via de videointercom aan het begin van de oprit, en even later zwaait de poort automatisch open. John, de bewoner, en zijn vrouw, maar eerder nog hun hond, begroeten ons hartelijk. Terwijl John ons voorgaat naar de woonkamer, waar de koffie, de soezen en de installateur ons opwachten, vallen al direct enkele voorzieningen op, zoals alarm, stofzuiginlaten en audiodistributie. “Drie jaar terug stond hier een jaren '60 bungalow en het meest geavanceerde dat daarin zat was een schakelklok voor de buitenverlichting. Toen we voor de keuze stonden - verhuizen, verbouwen of nieuwbouw op dezelfde plek - hebben we voor het laatste gekozen. Dat was tevens een mooie gelegenheid om alles meteen goed aan te pakken.”

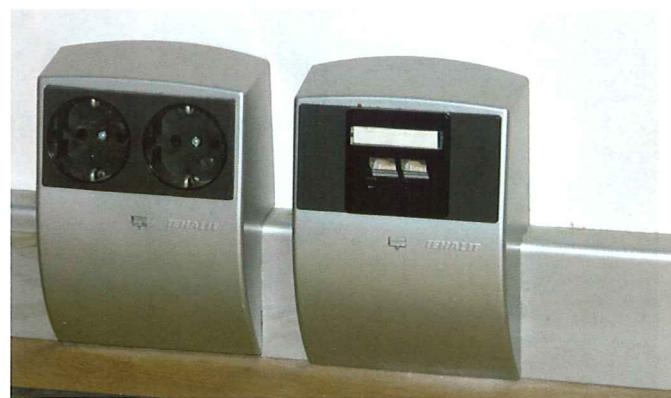
Flexibiliteit staat voorop

De familie vond een tijdelijk onderkomen in een rijtjeswoning, de bungalow ging plat en de bouw kon van start gaan. Een van de belangrijkste eigenschappen die de bewoner zijn nieuwe woning heeft meegegeven is flexibiliteit. John: “Het moet niet zo zijn, dat al op tekening vast staat waar mijn bed moet staan, welke kamers kinderkamers zijn, en waar je wel of niet een computer kunt neerzetten. Ik wil elke kamer de functie kunnen geven, die op dat moment bij onze gezinssituatie past. Wat nu bijvoorbeeld een kinderkamer is, moet over een paar jaar misschien een werkkamer of kantoor kunnen zijn.” Na een zoektocht op het internet vond John de adresgegevens van drie specialisten op dit gebied. John: “De eerste die ik belde nam niet op, de tweede had geen goed verhaal en de derde was Mike van der Hulst van Domoticom uit Landgraaf. Mike schuift via de telefoon virtueel bij ons gesprek aan

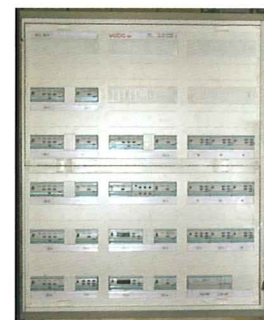
en laat weten dat hij aanvankelijk nogal terughoudend was: “Voor een residentieel project was de schaalgrootte, zeker voor die tijd, enorm. Bovendien lag de woning ver buiten mijn werkgebied.” John: “Ondanks de afstand kwam Mike toch kijken en meteen had ik een 'klik'. Ik voelde dat het goed zat. Dat is belangrijk, want er komt zoveel op je af en je hebt zo weinig idee van hoe het zal worden, dat je goede mensen om je heen moet hebben, die je kunnen adviseren en begeleiden.”

Pakket van Eisen

John en zijn vrouw hadden een ruw beeld van de domotica die zij in hun huis wilden. Mike: “Samen met de bewoners hebben we de mogelijkheden doorgenomen. ‘Heb je hieraan gedacht, heb je daaraan gedacht’. Door alle opties stap voor stap door te nemen kwamen we er gaandeweg achter wat zij precies wilden en kreeg het wensenpakket vorm. Vervolgens is John er zelf nog een keer met een ‘kam’ doorheen gegaan.”

Belangrijkste eis van de bewoner: flexibele infrastructuur met verplaatsbare stopcontacten

De woning telt vijf verdeelkasten met Tebis domoticamodules

John: “Ik wilde geen concessies doen, maar je moet ook oppassen dat je niet gaat zweven. Het op afstand kunnen inschakelen van een oven bijvoorbeeld lijkt misschien interessant, maar als je op voorhand al weet dat je zulke dingen toch niet gaat gebruiken, kun je ze beter aan je voorbij laten gaan. En bij twijfel ga ik altijd voor de optimale keus. Op die manier houd je een wensenlijst met alleen pragmatische zaken over.”

Mike: “Een van de belangrijkste eisen van de bewoner is dat de inrichting van zijn huis niet afhankelijk moet zijn van de plaats van de stopcontacten en schakelaars, maar juist andersom: daar waar een stopcontact of knop nodig is, moet die gemakkelijk te plaatsen zijn. Ook naderhand, als de inrichting of bestemming van een kamer verandert. Als je een dergelijke flexibele infrastructuur zoekt kom je uit bij Hager. Hager is de bedenker van het KISS-installatiesysteem, waarbij alle denkbare wandcontactdozen en de daarvoor benodigde bedrading geen vaste plek in de muur krijgen, maar in de plint zijn verwerkt. De bijbehorende wandschakelaars zijn draadloos en kun je overal tegen de wand monteren. Een ander belangrijk argument is, dat de Tebis domotica-oplossingen van Hager en KISS werken volgens de KNX-wereldstandaard, voor mij het beste domoticasysteem dat er bestaat.”

Uitdaging voor de installateur

Mike van der Hulst van Domoticom heeft de wensenlijst uitgewerkt tot een zeer gedetailleerd bestek, gebaseerd op KISS en de Tebis KNX-productlijn van Hager. Aan de hand van dit bestek zijn offertes aangevraagd bij verschillende installateurs in de regio. Domoticom is namelijk systemintegrator en neemt in dit project de rol van project-begeleider en controleur op zich, maar niet die van installateur. Uit de binnengekomen aanbiedingen, die elkaar overigens niet veel ontlieden, heeft Mike een voorselectie gemaakt. Uiteindelijk werden er twee installateurs uitgenodigd voor een gesprek met de opdrachtgever en de architect.

De opdracht ging naar VeBe elektrotechniek BV uit Almere. Frans Vroom van VeBe: “Toen ik het bestek onder ogen kreeg heb ik me wel even achter de oren gekrabbt. Ik was flink onder de indruk van de grootte van het project. Wij zijn KISS-garantie installateur en tot dan toe konden we de door ons gerealiseerde KNX-installaties gemakkelijk inregelen met een handterminal (redactie: TX100 van Hager). De omvang en complexiteit van deze installatie maakte het echter noodzakelijk dat we de stap moesten maken naar ETS-programmering via de computer. Daar hadden we toen nog geen ervaring mee. Toch wilde ik deze klus niet aan mij voorbij laten gaan, daarvoor was hij veel te bijzonder. Immers, Nederlanders gaan niet snel voor slimme mogelijkheden of luxe schakelmateriaal, ze kiezen bijna altijd het standaard projectspul, waardoor alle installaties op elkaar lijken. Als installateur ben je altijd de sluitpost, zelden krijg je de kans iets moois te maken. Deze villa daarentegen was een unieke kans, een uitdaging voor je vakmanschap. Vandaar ook dat ik speciaal voor dit project samen met Mike de KNX-ETS cursus heb gevolgd.”

Realisatie van de installatie

Frans: “Tijdens de cursus doe je de basiskennis op, in de praktijk leer je de fijne kneepjes. Omdat dit zo'n groot project was en we voor de eerste keer met de ETS-software aan de slag gingen, hebben we alle

Sonos audiodistributie: persoonlijke muziek in elke kamer

componenten die in dit project verwerkt zijn, eerst bij ons op de zaak aangesloten en geprogrammeerd. Dat kost veel tijd, maar die win je later weer terug op de locatie. Bovendien doe je zo enorm veel ervaring op, want je komt best wel wat complexe dingen tegen.” Mike: “Tussen Frans en mij is een leuke vriendschap ontstaan. Samen hebben we heel wat uren zitten puzzelen aan de installatie, Frans zelfs nog meer dan ik. Met vallen en opstaan leer je heel veel. Tegenwoordig zijn we zeer ervaren in ETS, maar toen was het de eerste keer.” Gevraagd naar zo'n puzzelvoorbeeld roepen de heren in koor “de trapschakeling”. Frans licht toe: “De verlichting in het trappenhuis. Overdag is die uit, maar zodra het buiten gaat schemeren moet die automatisch op 20% gedimd gaan branden. Drukt er iemand op de knop, dan moet de verlichting vol aan, om na vijf minuten weer terug te vallen op de oorspronkelijke lichtsterkte, dus uit óf 20%. Dat is een hoofdbreker, maar met wat puzzelen en met de juiste Tebis KNX-componenten hebben we dat voor elkaar gekregen.”

Verder waren er wat aanloopproblemen met de 32-kanaals draadloze RF-koppelaars. Frans: “Van onder tot boven hebben we 16 van deze zender/ontvangers in de woning verwerkt. In principe zie je ze niet, zij vangen o.a. de signalen op van de draadloze schakelaars. De 32-kanaals koppelaar was destijds een hagelnieuw product, waar toen nog wat kinderziektes in zaten, maar met hulp van specialisten van Hager en geüpdate firmware zijn die allemaal opgelost!”

Uiterst comfortabel

De installatie telt vijf verdeelkasten op vijf verschillende locaties in de woning en verder talloze dimmermodules, sensors, aktors, rolluikbesturingen, een weerstation, RF-koppelaars etc. Kenmerkend voor een KISS-installatie is dat er vanuit elk vertrek één kabelboom naar de meterkast loopt. Door die kabelboom lopen alle denkbare bedradingen voor elektriciteit, tv, telefoon, KNX, data etc. Die komen allemaal uit in één centraal punt in de plint. Frans: “Vanuit het centrale punt

Technische ruimte met onder meer balansventilatie en warmteterugwinning

